

ONDERZOEK VOLKSGEZONDHEID

KRUISSTRAAT 60 TE ROSMALEN

Omgeving

Onderzoek volksgezondheid

Kruisstraat 60 te Rosmalen

Opdrachtgever	Kragten Postbus 2309 5231 CH 's-Hertogenbosch
Rapportnummer	15569.004
Versienummer	D1
Datum	7 mei 2021
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R.M.P. Bouten, MSc 06-36074310 R.Bouten@econsultancy.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer R.A.F. Smeets, BASc BEd
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	1
1 INLEIDING	2
2 VOLKSGEZONDHEID	3
2.1 Endotoxine	3
2.2 Emissies	5
2.3 Geur, aanvaardbaarheid woon-/leefklimaat	5
2.4 Veehouderij met meerdere diersoorten	5
2.5 Afstand t.o.v. geitenhouderij en/of pluimveebedrijven	5
2.6 Mestbewerking of mestverwerking	7
2.7 Ongerustheid volksgezondheid omwonenden	7
3 CONCLUSIE	7

SAMENVATTING

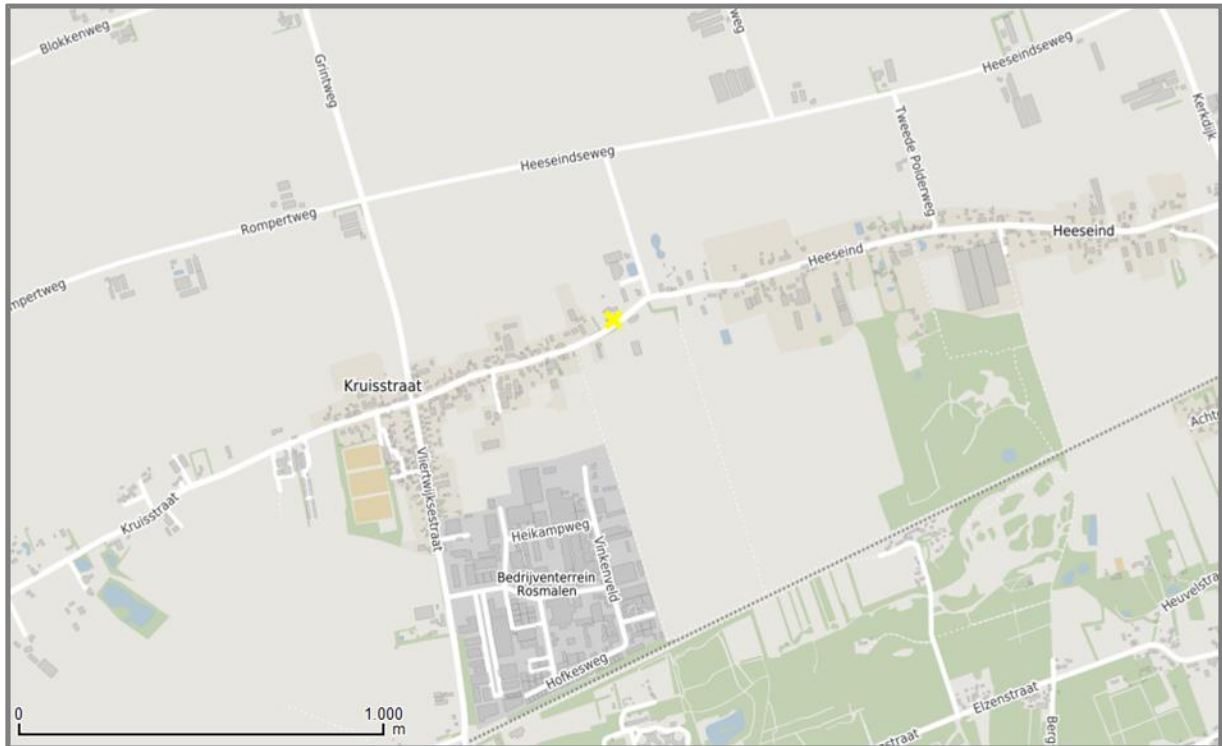
Econsultancy heeft van Kragten opdracht gekregen voor het uitvoeren van een onderzoek volksgezondheid ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling aan de Kruisstraat 60 te Rosmalen. De initiatiefnemer is voornemens een wijzigingsplan op te stellen voor de splitsing van de bestaande boerderijwoning naar twee reguliere woningen.

In het kader van de volksgezondheid zal worden beoordeeld of aanvullend advies van de GGD noodzakelijk is voor de realisatie van het plan. De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0 dient hierbij als onderlegger. In de Handreiking is een stappenplan opgenomen om te beoordelen of er knelpunten worden voorzien. Dit stappenplan is voor het te realiseren wijzigingsplan doorlopen.

Naar aanleiding van de beoordeling van elke stap uit het stappenplan kan worden geconcludeerd dat er met betrekking tot de volksgezondheidsrisico's geen belemmeringen worden verwacht voor de doorgang van het wijzigingsplan. Aanvullend advies vanuit de GGD wordt niet noodzakelijk geacht.

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Kragten opdracht gekregen voor het uitvoeren van een Onderzoek volksgezondheid ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling aan de Kruisstraat 60 te Rosmalen. De initiatiefnemer is voornemens een wijzigingsplan op te stellen voor de splitsing van de bestaande boerderijwoning naar twee reguliere woningen. In figuur 1.1 is de situering van het plan (gele kruis) weergegeven.

Figuur 1.1 Situering plangebied

© OpenStreetMap

In het kader van de volksgezondheid zal worden beoordeeld of aanvullend advies van de GGD noodzakelijk is voor de realisatie van het plan. De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0¹ dient hierbij als onderlegger.

¹ Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO), Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0, versie 30 april 2018.

2 VOLKSGEZONDHEID

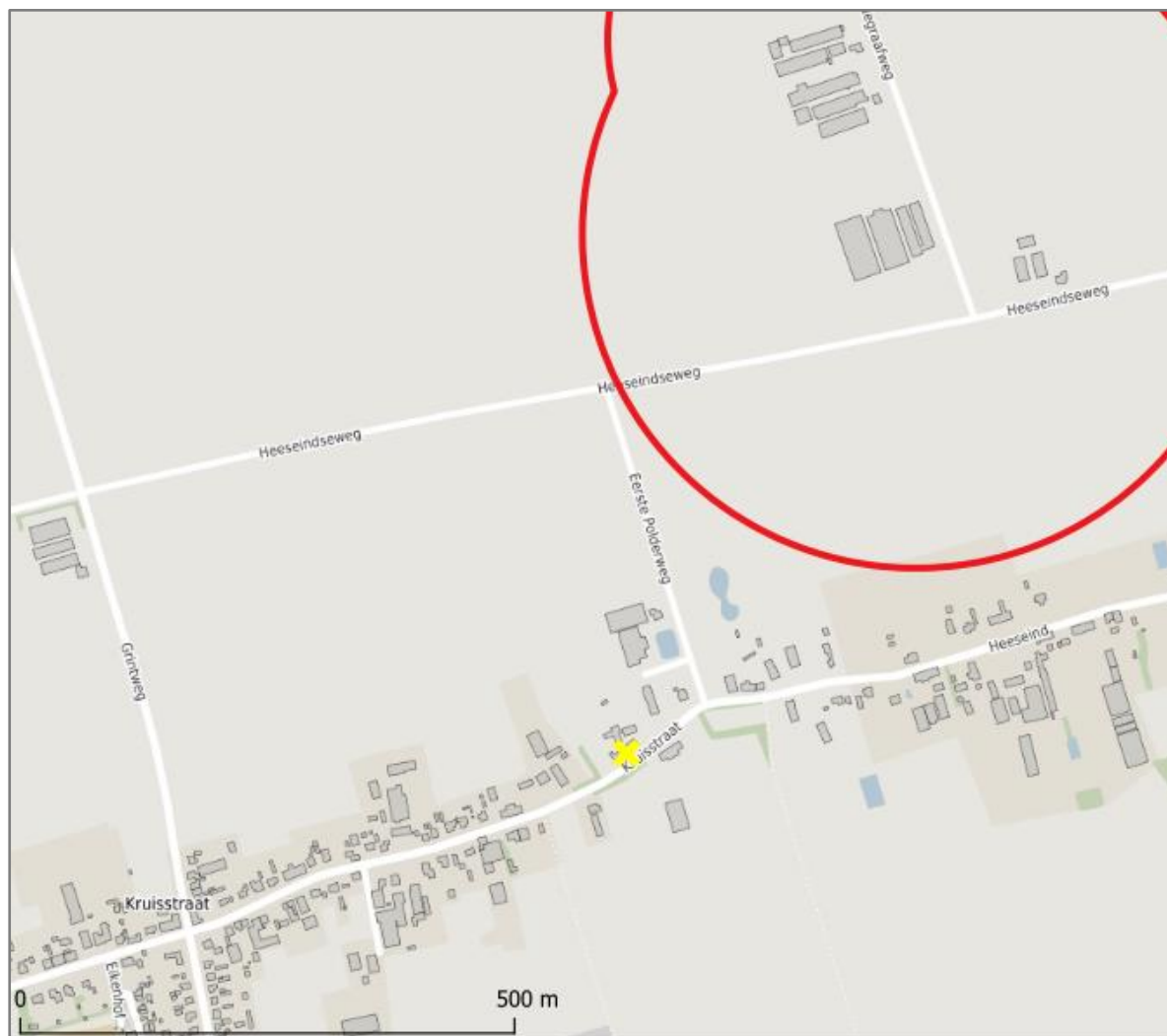
In de Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0 (versie mei 2018) is een stappenplan opgenomen om te beoordelen of er knelpunten worden voorzien voor de realisatie van een bestemmingsplan en of nadere advisering vanuit de GGD wenselijk is. Dit stappenplan is voor het te realiseren plan doorlopen.

2.1 Endotoxine

Een veehouderij kan ten gevolge van blootstelling aan endotoxinen een effect hebben op de volksgezondheid. Endotoxinen zijn celwandresten van bacteriën die met name op de luchtwegen werken. Voor de beoordeling van endotoxinen is geen wettelijk kader vastgesteld. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt een door de Gezondheidsraad voorgestelde advieswaarde van 30 EU/m³ gehanteerd. Afstanden, waarbinnen deze advieswaarde wordt overschreden, zijn te berekenen door middel van het endotoxine-toetsingskader².

Omdat endotoxinen zich met (fijn)stofdeeltjes naar de omgeving verspreiden, zijn in het toetsingskader voor veehouderijen met vleeskuikens, legkippen en vleesvarkens op basis van de fijnstofemissie richtafstanden bepaald die een te hoge blootstelling aan endotoxinen zullen voorkomen. Wat betreft mogelijke cumulatieve effecten wordt in het toetsingskader endotoxinen bij de beoordeling van individuele initiatieven een omgevingsbewuste benadering geadviseerd.

De voor endotoxines relevante veehouderijen voor het plan liggen aan de Paddegraafweg 2, 4 en 6. Op basis van het endotoxine-toetsingskader is voor de veehouderijen vastgesteld op welke afstand nog voldaan kan worden aan de advieswaarde van 30 EU/m³. Vervolgens is de cumulatieve richtafstand bepaald. Hiervoor is een worstcasescenario aangehouden waarbij de separate richtafstanden zijn vermenigvuldigd met 2. In figuur 2.1 is de cumulatieve endotoxine richtafstand weergegeven.

Figuur 2.1 richtafstand advieswaarde endotoxine (gecumuleerd)

© OpenStreetMap

Het plan valt ver buiten de gecumuleerde richtafstand. Ter plaatse van de nieuwe wooneenheden wordt derhalve verondersteld dat er ruim voldaan kan worden aan de advieswaarde en er geen verhoogd risico bestaat voor de volksgezondheid ten gevolge van endotoxines. Aanvullend advies van de GGD is niet nodig.

2.2 Emissies

Uit onderzoek komt naar voren dat diverse gezondheidseffecten gerelateerd lijken te zijn aan de blootstelling van omwonenden aan de emissie van fijnstof, micro-organismen en ammoniak (via de bijdrage aan secundair fijnstof) afkomstig van veehouderijen. Indien met een ontwikkeling sprake is van een toename van de emissie van één of meerdere parameters, is dit in principe vanuit het streven naar omgevingsbewust handelen geen gewenste situatie¹.

Beoordeling

Met de voorgenomen realisatie van het wijzigingsplan wordt één woning gesplitst naar twee woningen. Hiermee wordt er geen toename van relevante emissies voorzien. Het plan leidt derhalve niet tot een toename in de emissie voor geur en/of fijnstof en/of ammoniak. Aangezien er op de locatie reeds een woning aanwezig is, zullen de omliggende veehouderijen tevens niet beperkt worden.

2.3 Geur, aanvaardbaarheid woon-/leefklimaat

Met de realisatie van het plan dient te worden voldaan aan de in de Wet geurhinder en veehouderij opgestelde kaders met betrekking tot geurbelasting. Tevens dient te worden voldaan aan de gezondheidskundige advieswaarden.

Beoordeling

Uit het reeds door Econsultancy uitgevoerde Onderzoek geurhinder veehouderijen³ is gebleken dat voor de nieuwe wooneenheden wordt voldaan aan de Wet geurhinder en veehouderij en de gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij. De milieukwaliteit ter plekke van de nieuwe woningen wordt geclassificeerd als 'goed'. Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.

2.4 Veehouderij met meerdere diersoorten

De soorten landbouwhuisdieren die worden gehouden en ook de combinatie van te houden dieren kan van invloed zijn op het eventuele risico voor de volksgezondheid. Dit heeft te maken met een mogelijk verhoogde infectiedruk en het risico van vermenging bacteriën of virussen. Indien er sprake is van het gecombineerd houden van varkens en pluimvee; of rundvee en kleine herkauwers (schapen/geiten); of kleine herkauwers onderling dan is advisering vanuit de GGD wenselijk. Het voorgaande kan ook gelden als een varkensbedrijf en pluimveebedrijf erg dicht bij elkaar liggen¹.

Beoordeling

Binnen een straal van 1.000 meter vanaf het plan zijn er geen veehouderijen gesitueerd waar een van bovenstaande combinaties van dieren gehouden worden. Aanvullend advies vanuit de GGD wordt niet noodzakelijk geacht.

2.5 Afstand t.o.v. geitenhouderij en/of pluimveebedrijven

Uit het recente onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-3)⁴, uitgevoerd door het RIVM is gebleken dat er geen sprake meer is van een statistisch significante associatie tussen een verhoogd risico op longontsteking en het wonen in de buurt van een pluimveehouderij.

Met betrekking tot geitenhouderijen bevestigt het VGO-3 wel het vastgestelde verhoogde risico uit eerdere studies. Binnen een straal van circa 2 kilometer rond geitenhouderijen is sprake van een verhoogd risico op longontsteking. Het voorzorgsprincipe dient hier leidend te zijn gezien het feit dat er

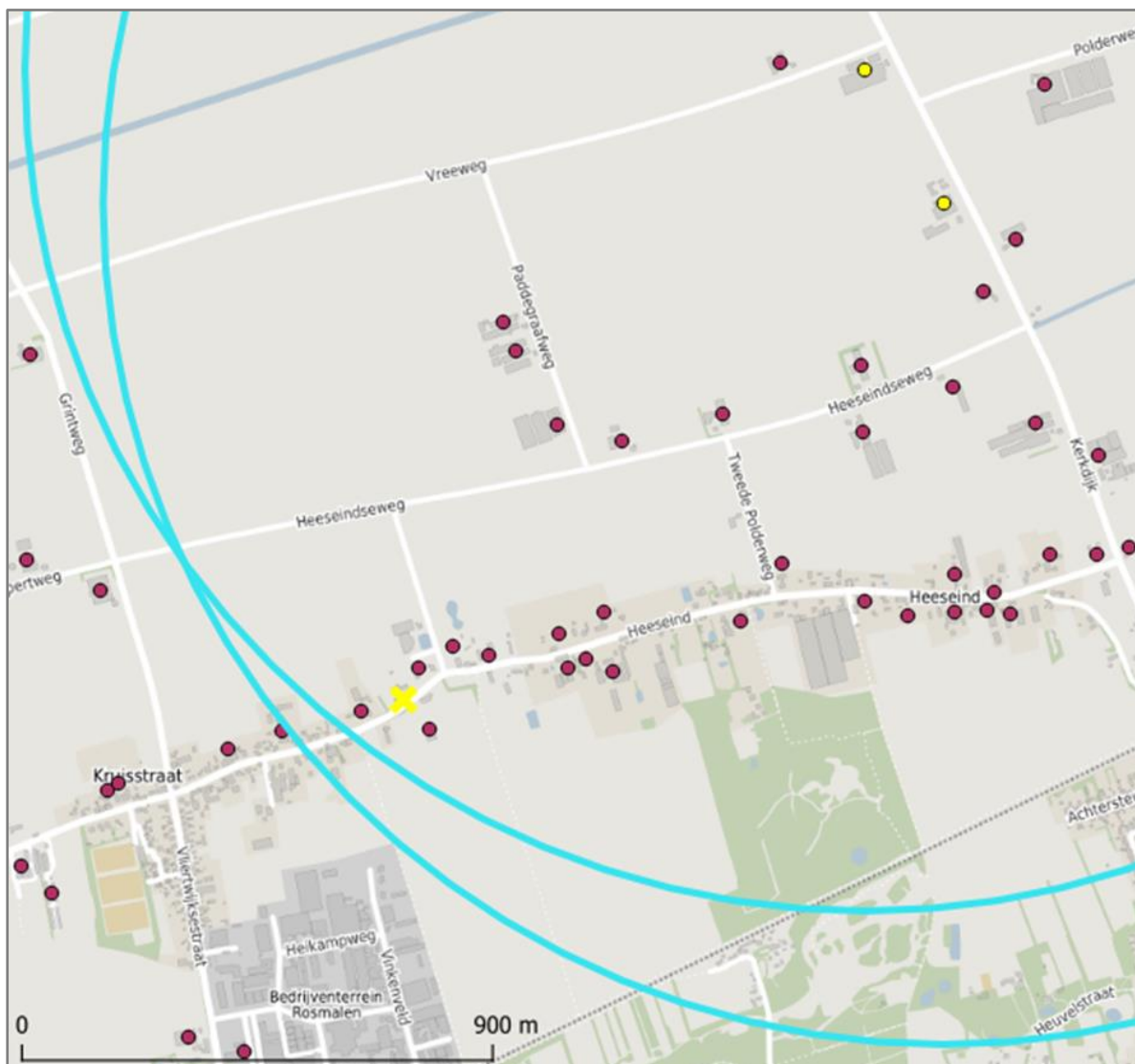
³ Econsultancy, onderzoek geurhinder veehouderijen, rapportnummer 15569.003, versie D1, datum 7 mei 2021.

⁴ Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III. Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 – 2016.

geen enkele bron-effect relatie kan worden beschreven tussen de verhoogde longontsteking incidentie en de uitstoot vanuit de geitenhouderijen.

Beoordeling

De toekomstige woningen welke met het wijzigingsplan zullen worden gerealiseerd liggen binnen 2 kilometer van twee geitenhouderijen. In figuur 2.2 zijn deze veehouderijen (gele bolletjes), een 2 kilometer contour (blauwe cirkel) en de situering van het plan (gele kruis) weergegeven. De geitenhouderijen zijn gelegen aan de Kerkdijk 8 (zuidelijk gelegen aan de Kerkdijk) en 12 (noordelijk gelegen aan de Kerkdijk) in Rosmalen en hebben een vergunning voor respectievelijk 1.990 en 3.495 geiten.

Figuur 2.2 2 km contour geitenhouderijen (gele markering) en situering plan (gele kruis) © OpenStreetMap

De afstand van het plan tot aan de geitenhouderij aan de Kerkdijk 8 betreft circa 1.700 meter. De afstand tot aan de geitenhouderij aan de Kerkdijk 12 is circa 1.800 meter. Gezien deze grote afstanden worden er geen verhoogde risico's verwacht met betrekking tot de volksgezondheid. Tussen het plan en de geitenhouderijen en binnen de 2 kilometer contour zijn tevens veel andere woningen gelegen. Het opvragen van aanvullend advies van de GGD wordt niet noodzakelijk geacht.

2.6 Mestbewerking of mestverwerking

Bij een veehouderij kan mestbewerking als nevenactiviteit bij het houden van de dieren aan de orde zijn. In alle gevallen van gezamenlijke mestbewerking waarbij niet wordt voldaan aan de beleidsregel van de provincie (en uitgezonderd bewerking op bedrijfsniveau) een GGD advies wenselijk¹.

Beoordeling

Het plan betreft de realisatie van een woningsplitsing. Er zal geen mest bewerkt of verwerkt worden. In de nabije omgeving zijn tevens geen inrichtingen bekend waar mest van verschillende veehouderijen gezamenlijk verwerkt wordt. Aanvullend advies is niet noodzakelijk.

2.7 Ongerustheid volksgezondheid omwonenden

Indien er rond een veehouderij reeds veel ongerustheid bestaat over het aspect volksgezondheid (gerelateerd aan de betreffende veehouderij of meerdere veehouderijen in de omgeving), dan is een advies vanuit de GGD wenselijk. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of er sprake is van een dusdanige ongerustheid dat advisering vanuit de GGD noodzakelijk is¹. Dit onderdeel heeft vooral betrekking op een plan waarbij een nieuwe veehouderij zich wil vestigen of een veehouder wil uitbreiden.

Beoordeling

Aangezien onderhavig plan betrekking heeft op de realisatie van een woningsplitsing, wordt er geen ongerustheid voorzien met betrekking tot de volksgezondheid. Ook worden er in de huidige situatie geen gevallen van ongerustheid verwacht. Indien dergelijke gevallen wel bekend zijn bij het bevoegd gezag, de gemeente, dient advies ingewonnen worden bij de GGD.

3 CONCLUSIE

Naar aanleiding van de beoordeling van elke stap uit het stappenplan kan worden geconcludeerd dat er met betrekking tot de volksgezondheidsrisico's geen belemmeringen worden verwacht voor de doorgang van het wijzigingsplan. Aanvullend advies vanuit de GGD wordt niet noodzakelijk geacht.

